

ÖZET: Belediye Başkanlığı ve yüklenici firma arasında imzalanan ihale sözleşmesinde geçen “... 7 taksitle ödenecektir gün içinde ödenir” ifadesinin neyi kastettiği hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-1449503

06/08/2021

Konu : (GÖRÜŞ) Hakediş Taksidinin Ödenmesi Hk.

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 09.02.2021 tarihli ve 2525891 sayılı yazı.

İlgi yazı ile; ... Belediye Başkanlığı ve yüklenici firma arasında imzalanan ihale sözleşmesinin 11.2 nci maddesinde geçen “... 7 taksitle ödenecektir gün içinde ödenir” ifadesinin neyi kastettiği hususunda Bakanlığımızın görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 64 üncü maddesi “*Bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.*” hükmünü,

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 4 üncü maddesi “... ”

Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklerle sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur.” hükmünü,

5 inci maddesi “*Bu Kanunun uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır.*

İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutlak olan sözleşmeler kullanılabilir.” hükmünü amirdir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin eki Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme’nin 11.2 nci maddesinde “*Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hakediş raporları yüklenici veya vekili tarafından imzalanıp idareye verildiği tarihten başlamak üzere İdarece en geç otuz gün içinde onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş^{12.1} gün içinde ödenir.*

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

20.. Yılında

20.. Yılında

20.. Yılında

.....

ödenek tespit olunmuştur. Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır.” hükmü yer almakta ve 12.1 dipnotunda ise “Ödeme süresi için on beş günden farklı bir süre belirlenmesi öngörülmüyor ise, öngörülen süre “on beş” ifadesi yerine yazılır.” ifadesi yer almaktadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Geçici Hakediş Raporları” başlıklı 39 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasında; “*Hakediş raporlarının düzenlenmesinde aşağıdaki esaslara göre işlem yapılır:*

...
f) *Her hakediş tutarından, bir evvelki hakediş tutarı çıkarıldıktan sonra kalan tutara idarece ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi eklendikten sonra bulunan miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalanıp idareye verildiği tarihten başlamak üzere en geç otuz gün içinde onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere **sözleşmesinde farklı bir süre belirtilmemiş ise on beş gün içinde de ödeme yapılır.**” hükmü,*

40 ıncı maddesinin onuncu fıkrasında “*Hesap kesme işleminde, gerçekleştirilen bütün işlerin kesin hakediş raporuna geçirilen bedelinden iş sırasında geçici hakediş raporları ile ödenen miktarlar düşülür. Daha sonra 39 uncu maddede açıklanan geçici hakediş ödeme usulleri çerçevesinde, hakedişe yapılan ek ve kesintilerden sonra kalan tutar yükleniciye veya vekiline ödenir.*” hükmü yer almaktadır.

Son olarak Belediyesince yayımlanan 2020/308963 ihale kayıt numaralı ve 09/07/2020 tarihli ihalenin eki sözleşme tasarisının 11.2 maddesinde; “*Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Ancak ödenek durumunun uygun olması halinde bir ay içinde birden fazla hakediş raporu düzenlenebilir. Hakediş raporları yüklenici veya vekili tarafından imzalanıp idareye verildiği tarihten başlamak üzere İdarece en geç otuz gün içinde onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak **Bayramiç Belediyesi Mali Hizmetler Müdürlüğü'nce iş bitimine müteakip 7 (yedi) taksitle ödenecektir.** gün içinde ödenir.*

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

2020 %100

ödenek tespit olunmuştur. Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır.” ifadesi yer almaktadır.

Öte yandan, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun taksitle satışı düzenlediği 253 üncü madde hükmü incelendiğinde taksitle satış sözleşmesinde bulunması zorunlu olan unsurlardan birisi olarak “*Taksitlerin tutarı ile vadesi ve ikiden az olmamak üzere taksit sayısı*” belirlenmiş olup benzer düzenleme 264 üncü maddede ön ödemeli taksitle satışta da mevcuttur. Yine 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un taksitle ödemeyi düzenleyen 5 inci maddesi ile ilgili sair maddelerde de Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin taksitle ödenebileceği belirtilmiş olup taksitli ödemenin seçilmesi halinde taksit vadesi, taksit sayısı ve taksit tutarı detaylıca düzenlenmiş bulunmaktadır. Örnekleri çoğaltılabilecek pek çok kanuni düzenlemede (yapılandırma kanunları vb.) de taksit ile yapılacak her türlü ödemede yalnızca taksit sayısı belirtilmemekte aynı zamanda taksitlerin içine yerleştirileceği ödeme vadesi ve taksit tutarları (ve faiz vb. ilgili sair hususları) yer almaktadır. Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesinin 14.10.2015 tarihli ve 2015/94 Esas, 2016/27 Karar sayılı kararında da belirtildiği haliyle; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri “belirlilik” tir. Bu ilkeye göre, kanun düzenlemelerinin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir tereddüde ve şüpheye yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu tedbirler içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuki güvenlikle bağlantılı olup birey hangi somut eylem ve olguya hangi hukuki müeyyidenin veya neticenin bağlandığını, bunların idareye hangi

müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını belirler. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Anayasal bir kurum olarak Anayasal sorumluluklara doğrudan muhatap olan belediye idaresinin 4734 sayılı Kanun uyarınca çıkacağı ihalelerde “belirlilik” ilkesini zedelemeyecek şekilde hareket etmesi beklenecektir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde; tahakkuka bağlanan hakediş raporlarına istinaden Genel Şartname’de belirtilen süreden farklı bir sürede ödeme yapılmasının sözleşmede öngörülen sürenin “on beş” ifadesi yerine yazılarak belirtilmek suretiyle idarenin takdirinde olduğu, bununla beraber somut olaya konu sözleşmenin incelenmesinde ödeme süresi belirtilmeden yalnızca taksit sayılarının belirtilerek tahakkuka bağlanma tarihinden başlamak üzere yedi taksitle ödeme yapılmasının öngörülmüş olduğu, dolayısıyla sözleşmede yalnızca taksit sayısının belirtilmiş olması durumuna karşılık ödemenin toplam vadesi ve taksit tutarlarının belirlenmemesi nedeniyle idarece belirlenen değiştirilebilir şartın uygulama kabiliyeti bulunmadığından uygulamanın tip sözleşmedeki hükme uygun olarak yürütülmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür